

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fakss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2011.gada 14.martā

Nr. E03-KREUD-4

Par administratīvā soda un tiesiskā pienākuma izbeigt negodīgu komercpraksi uzlikšanu

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktores vietniece Brigita Liepiņa, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 260.panta trešo daļu, nepiedaloties SIA „JSA EUROPE”, vienotās reģistrācijas Nr. 50003638281 juridiskā adrese: Lielirbes iela 11-128, Rīga, LV-1046,

izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par tālāk minēto.

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC) ir izvērtējis SIA „JSA EUROPE” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses, organizējot mūziķa Džo Kokera koncertu Rīgā 2010.gada 30.septembrī (turpmāk – Koncerts), atbilstību Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) un citu patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

Saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punktu, kas nosaka, ka *komercprakse – darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam*, Koncerta organizēšana, t.sk. tā atcelšana, un informācijas par to sniegšana ir uzskatāma par komercpraksi.

Saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punktu, kas nosaka, ka *komercprakses īstenotājs – ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita persona, kas rīkojas ražotāja, pakalpojuma sniedzēja vai pārdevēja vārdā vai uzdevumā*, un lietā esošajiem SIA „Pilsētas Cilvēki” iesniegtajiem līgumiem (kopijām) par Koncerta rīkošanu Sabiedrība ir uzskatāma par komercprakses īstenotāju.

Komercprakses izvērtēšana tika uzsākta, ņemot vērā PTAC saņemtajos patērētāju iesniegumos sniegto informāciju par Koncerta rīkotāju rīcību, nenodrošinot naudas atmaksu par nenotikušo Koncertu.

2010.gada 17.decembrī PTAC vēstulē Nr.21-06/9667-P-152 informēja Sabiedrību par komercprakses, organizējot Koncertu, izvērtēšanas uzsākšanu un pirmšķietamu negodīgas komercprakses pazīmju konstatēšanu Sabiedrības īstenotajā komercpraksē. Pamatojoties uz NKAL 15.panta otro daļu, PTAC pieprasīja

Sabiedrībai līdz 2011.gada 3.janvārim iesniegt PTAC rakstveida paskaidrojumu ar dokumentāriem pierādījumiem par tālāk minēto:

- vai un kad Sabiedrība ir veikusi 15.06.2010. Līguma Nr. 04/10, kas noslēgts ar SIA „Pilsētas Cilvēki”, 3.5. vai 4.7. punktā paredzēto naudas pārskaitījumu, vienlaicīgi paskaidrojot, kurš no minētajiem punktiem un kādu iemeslu dēļ tika piemērots konkrētajā situācijā;
- sniegt skaidrojumu, kādu iemeslu dēļ līdz 2010.gada 17.decembrim nav izpildīta 05.03.2010. Vienošanās par koncerta rīkošanu Nr.05/03/10-1, kas noslēgta ar MADISON UNIVERSAL LLP, 30.09.2010. pielikuma Nr.1. 4.2. punktā noteiktā darbība, iesniedzot dokumentu kopijas, kas apliecina, ka Sabiedrība ir veikusi visas darbības, lai minētā punkta izpilde varētu notikt. PTAC lūdza iesniegt MADISON UNIVERSAL LLP skaidrojumu saistībā ar vienošanās pienākuma neizpildi;
- sniegt skaidrojumu par to, kādā veidā Sabiedrība pirms 05.03.2010. Vienošanās par koncerta rīkošanu Nr.05/03/10-1 pārliecinājās, ka MADISON UNIVERSAL LLP ir tiesīga pārstāvēt Džo Kokeru Koncerta rīkošanai, iesniedzot Valeriy Povalyaev pilnvaras kopiju;
- sniegt skaidrojumu par koncerta nenotikšanas iemeslu/iemesliem, iesniedzot dokumentārus pierādījumus.

2011.gada 6.janvārī PTAC tika saņemta Sabiedrības 2011.gada 3.decembra vēstule Nr.1/11 *Par prasījuma izpildīšanu*, kurā Sabiedrība informē, ka:

- ir veikusi 15.06.2010. Līguma Nr. 04/10, kas noslēgts ar SIA „Pilsētas Cilvēki”, 4.7. punktā paredzēto naudas pārskaitījumu daļēji (Ls 9900.00), kā iemeslu šīs darbības veikšanai minot līguma 7.1. punktā minēto, ka „nepārvaramais spēks – trešo personu neizdarība vai tieši vērsta kaitnieciska rakstura darbība”, par šo faktu nesniedzot skaidrojumu un pierādījumus;
- ir izpildījusi savas saistības par 05.03.2010. Vienošanās par koncerta rīkošanu Nr.05/03/10-1, kas noslēgta ar MADISON UNIVERSAL LLP, 30.09.2010. pielikuma Nr.1. 4.2. punktā noteikto. Šajā punktā minēto neesot izpildījusi kompānija MADISON UNIVERSAL LLP, nesniedzot nekādus papildu skaidrojumus. Rezultātā esot ticis sastādīts Akts par pielikuma Nr.1 laušanu, kurā MADISON UNIVERSAL LLP apliecinājusi minētā līguma punktu neizpildi un turpmāko Līguma laušanas procedūras izpildi;
- ir bijusi pārliecināta par to, ka MADISON UNIVERSAL LLP ir tiesīga pārstāvēt Džo Kokera Koncerta rīkošanu, jo pēc līguma par Koncerta rīkošanu noslēgšanas un attiecīgu maksājumu veikšanas mājas lapā www.cocker.com tika ievietota informācija par koncertu Rīgā. Šī informācija esot patiesākais apliecinājums, ka Valeriy Povalyaev MADISON UNIVERSAL LLP vārdā bija tiesīgs pārstāvēt Džo Kokeru Koncerta organizācijai. Sabiedrība arī norāda, ka rīkojusies, ņemot vērā vispārpieņemto praksi koncertu rīkošanā, kurā viena no darbībām ir rekomendāciju iegūšana. Tas arī bijis iemesls tam, ka netika prasīta pilnvara darījuma slēgšanai no Valeriy Povalyaev. Mākslinieka menedžments un tirdzniecības aģents esot rekomendējis MADISON UNIVERSAL LLP kā vienīgo ilgtermiņa sadarbības partneri reģionā;
- MADISON UNIVERSAL LLP nav sniedzis Sabiedrībai paskaidrojumus par koncerta atcelšanu, un Sabiedrības rīcībā nav informācijas par šādas informācijas esamību vai neesamību Džo Kokera menedžmenta vai tirdzniecības aģenta rīcībā,

kuriem neesot pretenziju pret Sabiedrību par tās saistību izpildi attiecībā pret MADISON UNIVERSAL LLP.

Sabiedrības 2011.gada 3.decembra vēstulei Nr.1/11 pievienotajā Akta par 05.03.2010. Vienošanās Nr.05/03/10-1 pielikuma Nr.1 izbeigšanu kopijā norādīts, ka MADISON UNIVERSAL LLP nav izpildījis savas saistības noteikt jaunu Koncerta rīkošanas datumu. Sabiedrība nav sniegusi skaidrojumu par Koncerta atcelšanas iemeslu/-iem, kā arī nav minējusi iemeslus par minētā pielikuma noslēgšanas iemesliem. Saskaņā ar 05.03.2010. Vienošanās Nr.05/03/10-1 pielikumā Nr.1 minēto Koncerta datuma maiņu ir pieprasījusi Sabiedrība un tā izmaksas pieaug par USD [..].

2011.gada 21.janvārī PTAC vēstulē Nr.21-06/442-P-152 informēja Sabiedrību par lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā uzsākšanu, paziņoja par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu laiku un vietu, aicināja Sabiedrību saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmo daļu izteikt viedokli un argumentus administratīvajā lietā, kā arī, pamatojoties uz NKAL 15.panta otro daļu, pieprasīja Sabiedrībai iesniegt pierādījumus, kas apliecina Sabiedrības uzņemto līgumsaistību savlaicīgu izpildi – maksājumu veikšanas apstiprinājumus par Sabiedrības un MADISON UNIVERSAL LLP 05.03.2010. Vienošanās Nr.05/03/10-1 2.punktā, kā arī tā 30.09.2010. pielikumā Nr.1 paredzēto visu maksājumu savlaicīgu veikšanu, atbilstoši iepriekš minētajā vienošanās un tās pielikumā noteiktajiem apmaksas termiņiem. Pieprasītie pierādījumi PTAC nav saņemti.

Pēc Sabiedrības pārstāvja telefona zvana saņemšanas PTAC ar 2011.gada 27.janvāra vēstuli Nr.21-06/544-P-152 informēja Sabiedrību par lietas izskatīšanas laika maiņu.

2011.gada 17.februārī vēstulē Nr.21-06/1044-P-152 Sabiedrība tika informēta par atkārtotu administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laika maiņu.

2011.gada 4.martā PTAC tika saņemta Sabiedrības vēstule, kurā izteikts lūgums pārcelt administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu uz 2011.gada 15.martu un noteikt termiņu dokumentu iesniegšanai līdz 10.martam. Ņemot vērā, ka PTAC 2011.gada 3.martā nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.21-06/1408-P-152, kurā informēja par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laiku – 2011.gada 14.martu, PTAC uzskatīja par nelietderīgu mainīt lietas izskatīšanas laiku. Pieprasītie pierādījumi PTAC nav saņemti.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC norāda turpmāk minēto:

PTAC paskaidro, ka Sabiedrības īstenoto komercpraksi PTAC vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”), un Eiropas Kopienų tiesas (turpmāk – EKT) praksē norādītos vidusmēra patērētāja kritērijus – patērētājs, kurš ir pietiekoši zinošs un labi informēts, kā arī pietiekoši vērīgs un piesardzīgs (skat. Direktīvas preambulas 18.punkts; EKT C-112/99, 52.paragrāfs; C-44/01, 55.paragrāfs; C-356/04, 78.paragrāfs; C-381/05, 23.paragrāfs).

Saskaņā ar NKAL 6.pantu *komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispārārstātai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.* Savukārt NKAL

4.panta otrās daļas 1.punkts nosaka, ka komercprakse ir negodīga, ja tā neatbilst profesionālajai rūpībai un negatīvi ietekmē vai var negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas vidusmēra patērētāju grupas ekonomisko rīcību, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar.

NKAL 7.panta pirmā daļa nosaka, ka par patērētāja ekonomisko rīcību negatīvi ietekmējošu uzskata tādu komercpraksi, kura būtiski ierobežo patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu un kuras rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Saskaņā ar NKAL 7.panta otrās daļas 4.punktu par patērētāja pieņemtu lēmumu slēgt līgumu jebkurā gadījumā uzskatāms patērētāja lēmums paturēt precī, pieņemt pakalpojumu vai izmantot iespēju īstenot savas likumīgās patērētāja tiesības.

PTAC ieskatā konkrētajā situācijā patērētāji varēja paļauties, ka koncerta atcelšanas gadījumā viņi saņems samaksāto naudu samērīgā laikā pēc nenotikušā Koncerta paredzētā datuma. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 30.panta redakcijā, kas bija spēkā atceltā Koncerta paredzētajā dienā, noteikts: *[..] ja pakalpojums no patērētāja neatkarīgu apstākļu dēļ nav izpildīts līgumā noteiktajā termiņā un patērētājs vairs nav ieinteresēts līguma izpildīšanā, patērētājam ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, saņemot samaksāto priekšapmaksu un pieprasīt radīto zaudējumu atlīdzību, izņemot gadījumu, kad pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir rakstveidā vienojies ar patērētāju par termiņa nokavējumu.* No minētā izriet, ka patērētāji jau 2010.gada 30.septembrī bija tiesīgi pieprasīt par Koncertu samaksātās naudas summas atmaksu.

Saskaņā ar Sabiedrības sniegto informāciju Sabiedrība nav veikusi 15.06.2010. Līguma Nr.04/10, kas noslēgts ar SIA „Pilsētas Cilvēki”, 4.7.punktā paredzēto naudas pārskaitījumu, tādējādi radot situāciju, ka SIA „Pilsētas Cilvēki” nevar izpildīt savu pienākumu, kas noteikts Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 30.pantā, atmaksāt patērētājiem naudu par nesaņemto pakalpojumu, proti, nenotikušo Koncertu.

Ņemot vērā iepriekš tekstā aprakstītās ar Koncerta rīkošanu saistītās Sabiedrības darbības, PTAC konstatē, ka Sabiedrība nav rīkojusies atbilstoši profesionālai rūpībai, t.i.,

- neveikdama darbības, lai pārliecinātos par fiziskās personas Valeriy Povalyaev tiesībām pārstāvēt MADISON UNIVERSAL LLP, par ko liecina Sabiedrības sniegtā informācija,
- pieprasīdama Koncerta datuma maiņu, kas var/varētu negatīvi ietekmēt daudzu patērētāju ekonomisko rīcību, jo lietā nav faktu, kas apliecinātu šādas rīcības pamatotību,
- nepildot savas līgumiskās saistības pret SIA „Pilsētas Cilvēki”, tādējādi negatīvi ietekmējot patērētāju ekonomisko rīcību, nedodot patērētājiem iespēju īstenot savas likumīgās patērētāja tiesības atgūt naudu par nenotikušo Koncertu.

PTAC norāda, ka patērētājiem ir tiesības sagaidīt kompetenci un rūpību Koncerta organizēšanā, tostarp, lai Sabiedrības rīcība atbilstu godīgai tirgus praksei un labas ticības principam konkrētajā darbības jomā, nodrošinot pēc nenotikušā Koncerta iespēju patērētājiem samērīgā laika posmā saņemt par Koncertu samaksāto naudu. PTAC ieskatā profesionāla kompetence un rūpība ietver arī piesardzību, jo sevišķi konkrētajā situācijā, kad Sabiedrības rīcībā nokļūst ļoti daudzu patērētāju ievērojams naudas daudzums. No lietas materiāliem neizriet, ka konkrētajā gadījumā Sabiedrība

būtu rīkojusies ar piesardzību un nepieciešamo rūpību, darot visu iespējamo Koncerta norises organizēšanā un nenotikuša koncerta seku novēršanai.

Ņemot vērā minēto, PTAC konstatē, ka Sabiedrība saskaņā ar NKAL 6.pantu ir īstenojusi profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, kas ir negatīvi ietekmējusi patērētāju ekonomisko rīcību saskaņā ar NKAL 7.panta pirmo daļu un otrās daļas 4.punktu.

Līdz ar to secināms, ka Sabiedrība saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 1.punktu ir īstenojusi negodīgu komercpraksi, kas saskaņā ar NKAL 4.panta pirmo daļu ir aizliegta.

Tādējādi Sabiedrība ir izdarījusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 166.¹³ panta trešajā daļā – *par negodīgu komercpraksi* – noteikto pārkāpumu, par kuru saskaņā ar iepriekšminēto normu *uzliek naudas sodu juridiskajām personām – no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem.*

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: *Ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenošanai par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenošanai par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenošanai par pienākumu publicēt attiecīgajai komercprakti atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā.*

Izvērtējot lietderības apsvērumus, proti, to, ar kāda veida lēmumu konkrētajā situācijā tiktu panākta vispārēja augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība ne tikai šobrīd, bet arī nākotnē, PTAC uzskata, ka efektīvas patērētāju tiesību un tiesisko interešu aizsardzības nodrošināšanai ir lietderīgi saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 2.punktā noteikto uzlikt Sabiedrībai tiesisku pienākumu izbeigt negodīgu komercpraksi, nekavējoties veicot visas patērētājiem izmaksājamās naudas summas pārskaitījumu, kā arī, ievērojot LAPK 9.panta pirmo daļu, proti, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums, par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība, un pamatojoties uz NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu, piemērot administratīvo sodu, jo komercprakses negatīvā ietekme jau ir notikusi.

Ar administratīvā soda palīdzību Sabiedrība tiks motivēta nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu. Arī juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka „*soda kā piespiedu līdzekļa speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai administratīvā akta adresāts neizdarītu jaunus prettiesiskus nodarījumus. Soda ģenerālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai tos neizdarītu citas personas*” (Māris Baltis. Iestādes rīcības brīvība un lietderības apsvērumi. Jurista Vārds, Nr.18(373), 17.05.2005.). PTAC ņem vērā to, ka saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvā soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

Lemjot par naudas soda piemērošanu, PTAC ņem vērā Administratīvā procesa likuma 5., 13.pantu un 66.panta pirmajā daļā minētos tiesību principus un lietderības apsvērumus, lai noteiktu lēmuma par personas sodīšanu piemērotību un atbilstību, konkrētajā gadījumā ievērojot samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību un tam uzliekamo ierobežojumu, kā arī patērētāju (visas sabiedrības) tiesiskās

intereses, t.sk., tiesības saņemt normatīvajiem aktiem atbilstošu komercpraksi, un šo interešu aizskārumu, to, ka piemērojamām sankcijām jābūt efektīvām un no pārkāpuma atkārtotās atturošām.

Izvērtējot administratīvās lietas materiālus, PTAC nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 33.pantu mīkstinātu atbildību par administratīvo pārkāpumu, un nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 34.pantu pastiprinātu atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, kā arī izdarītā pārkāpuma raksturu (lietā esošo informāciju par patērētājiem neizmaksātās summas apjomu – Ls 111796.00 un cietušo patērētāju skaitu – 4186 patērētāji Latvijā nav saņēmuši naudu par nenotikušo koncertu, PTAC līdz 14.03.2011. saņemti 102 personu iesniegumi konkrētajā lietā par naudas neatmaksāšanu), atbildību mīkstinošo apstākļu un atbildību pastiprinošo apstākļu neesamību, PTAC uzskata, ka par negodīgas komercprakses īstenošanu Sabiedrībai ir uzliekams naudas sods Ls 10000.00 apmērā, kas ir uzskatāms par atbilstošu un samērīgu, ņemot vērā izdarīto pārkāpumu.

Ņemot vērā lietas materiālus, izskatīšanā konstatētos apstākļus un atzīstot SIA „JSA EUROPE” īstenoto komercpraksi par negodīgu, pamatojoties uz LAPK 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 166.¹³ panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 260.panta trešo daļu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 5.pantu, 6.pantu, 12.pantu, 13.pantu, 61.pantu, NKAL 1.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 4.panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, 6.pantu, 7.panta pirmo daļu un otrās daļas 4.punktu, 15.panta pirmo daļu, 15.panta astotās daļas 2. un 5.punktu,

n o l e m t s:

uzlikt

SIA „JSA EUROPE”

vienotās reģistrācijas Nr. 50003638281,

juridiskā adrese: Lielirbes iela 11-128, Rīga, LV-1046

1. naudas sodu Ls 10000.00 (desmit tūkstoši) apmērā;
2. tiesisku pienākumu izbeigt negodīgu komercpraksi, t.sk., nekavējoties veicot visas patērētājiem izmaksājamās naudas summas pārskaitījumu SIA „Pilsētas Cilvēki”, vienotās reģ. Nr. 40103240821.

Pieņemto lēmumu saskaņā ar NKAL 16.pantu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6 viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

[..]

Direktors vietniece (personiskais paraksts)

B.Liepiņa

IZRAKSTS PAREIZS